

Perform[ing] Poland – „teMenos/laMent” | Performans Joanny Grabowieckiej- Świerszcz

10 grudnia 2024 r., godz. 18.00

Performans/ceremonia

t e M e n o s / l a M e n t

Joanna Grabowiecka-Świerszcz / Magdalena Gil

Miejsce: Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej

Czas: ok 60 min.

Od 16 lat (w performensie nie ma przemocy, wulgaryzmów, nagości)

„t e M e n o s */ l a M e n t ” jest esejem scenicznym, zaproszeniem do zejścia po spirali osobistego doświadczania Matki w sobie. Jedną z inspiracji dla twórczyń performansu stanowi „Światło obrazu. Uwagi o fotografii” Rolanda Barthes’a.

*„Temenos” (gr. τέμενος) – w starożytnej Grecji oznaczał wydzielony, nietykalny obszar sakralny poświęcony bóstwu albo przeznaczony do celów kultu (np. zmarłych przodków, muz, herosów).

Koncepcja, reżyseria, przestrzeń sceniczna: Joanna Grabowiecka-Świerszcz

Scenariusz: zespół

Współpraca scenograficzna: Jagoda Valkov

Występuje: Magdalena Gil

Wydarzenie jest realizowane w ramach ogólnopolskiego projektu [Perform\[ing\] Poland Instytutu im. Jerzego Grotowskiego](#)

Perform[ing] Poland to przegląd sztuki performansu realizowany w partnerskim współdziałaniu kilkunastu instytucji kultury z całej Polski o różnych profilach działalności (teatr, sztuki wizualne, aktywizm miejski), które łączy zainteresowanie współczesnym performansem.

Przegląd jest rezultatem rozwijanego przez Instytut im. Jerzego Grotowskiego od 2021 r. projektu „Szczeliny. Kobiety w sztukach performatywnych”. W Perform[ing] Poland bierze udział 18 polskich artystek wywodzących się z teatru, przekształcających narzędzia aktorskie, taneczne i wokalne w hybrydowe formy performansu.

Projekt zakłada prezentację blisko 30 jednostkowych wydarzeń (performansów, spektakli, instalacji performatywnych, spotkań) w pięciu miastach (Gdańsk, Katowice, Kraków, Lublin, Warszawa) w 10 instytucjach.

Zaproszone artystki: Maria Bitka, Alina Bachara, Nat Chylińska, Weronika Fibich, Magdalena Gil, Joanna Grabowiecka-Świerszcz, Rita Jankowska, Aleksandra Kubiak, Aurora Lubos, Zuzanna Łapka, Maja Miro, Katarzyna Pastuszak, Anna Steller, Patrycja Terciak, Anita Wach, Monika Wachowicz, Karolina Wosz, Marta Zielonka.

Performans/ceremonia

t e M e n o s / l a M e n t

„Dla człowieka religijnego p r z e s t r z e ń n i e j e s t j e d n o r o d n a; są w niej rozdarcia, pęknięcia: są fragmenty przestrzeni jakościowo różne od innych. (...) Jest więc obszar święty, a więc «mocny», ważny, i są inne obszary, nie uświęcone, a więc pozbawione struktury i konsystencji, jednym słowem amorficzne. (...) Aby ż y ć w ś w i e c i e, trzeba go u s t a n o w i ć, założyć, a żaden świat nie może się narodzić w chaosie jednorodności i względności przestrzeni świeckiej. Odkrycie lub ustalenie punktu oparcia – «środka» – jest równoznaczne ze stworzeniem świata (...)”.

Mircea Eliade, „Święty obszar i sakralizacja świata”, [w:] „Sacrum, mit, historia. Wybór esejów”, wybór M. Czerwiński, przeł. A. Tatarkiewicz, PIW, Warszawa 1974, s. 61-79.

Mama. To często pierwsze słowo, które dziecko wypowiada w życiu.

Mama. Jest pierwszym domem dziecka.

Bicie serca Matki jest pierwszym dźwiękiem, który słyszy.

Mama. To często ostatnie słowo, które człowiek wypowiada, umierając.

Kim jest MATKA w życiu córki, dojrzałej kobiety, która sama staje się matką?

Na ile naukowo udowodnione biologiczne połączenie, dzięki dzieleniu przez dziecko wspólnego środowiska komórkowego ze swoją matką i babcią, pozwala odnaleźć w sobie Eliadowski punkt oparcia – „środek”, który umożliwia powołanie do życia świata, a czasem wielu światów?

Co przynosi śmierć matki?

Co przynosi doświadczenie przyjęcia matki w sobie?

Czym wobec straty staje się proces uzdrowienia rany matki?

Jaką rolę w tym procesie pełni fotografia?

Joanna Grabowiecka-Świerszcz jest reżyserką teatralną, radiową i telewizyjną. Autorka scenariuszy, scenografka, artystka malarka. Trenerka rozwoju trwałego. Prezeska Fundacji DAR Sztuki. Absolwentka Arts du spectacle na Université Paris VIII i teatrologii na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz rocznego studium projektowania scenografii i dekoracji teatralnej w Paryżu. Reżyserię studiowała w Akademii Teatralnej w Warszawie (dyplom „Akacje i cynamon. Montaż”, Teatr Żydowski, Warszawa, 2012). W 2016 r. ukończyła Akademię Trenerów MERITUM w Katowicach. Autorka ponad dwudziestu spektakli teatralnych, prezentowanych na festiwalach w Polsce i za granicą (Francja, Niemcy, Serbia, Maroko) oraz licznych czytań performatywnych. Pomysłodawczyni i realizatorka cyklu spotkań i warsztatów dla kobiet pn. „Moc kobiety”. Od siedmiu lat prowadzi autorski cykl interdyscyplinarnych warsztatów pn. „Sztuka dzikości”. W

swojej twórczości artystycznej podejmuje ważną tematyką społeczną. W 2020 r., w ramach współpracy z Fundacją Sukces Pisany Szminką, wyreżyserowała „Wysokie C”, pierwszy w Polsce spektakl online (dostępny w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=8rwMDd3lbdw>). W listopadzie 2021 została zaproszona przez Instytut im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu, gdzie zrealizowała „Strefę szeptów” – ceremonię przejścia w przestrzeni sztuki, autorski projekt z pogranicza performansu, teatru i inicjacji. W listopadzie 2023 r. odbyła się premiera wyreżyserowanego przez nią „Wielkiego Piękna” – spektaklu powstałego w ramach projektu interdyscyplinarnego pod tym samym tytułem. Projekt ten był prowadzony przez założoną przez nią Fundację DAR Sztuki, a jego celem było przeciwdziałanie depresji i próbom samobójczym wśród młodzieży.

Magdalena Gil jest matką, babcią, córką i przyjaciółką. Rowerzystka w nieustającym zachwycie nad światem. Z zawodu lekarz weterynarii. Pierwszy raz wzięła udział w warsztatach tańca współczesnego w wieku 30 lat. Pociągają ją praca z ciałem i możliwości ciała. Długo nie mogła znaleźć własnego języka, by wyrazić się w tańcu, jednak dzięki zajęciom z choreoterapii odkryła, jak wiele ciało mówi i ile jest w nim zapisane. Zachwyca ją ruch, ciało, głos, pieśń, opowieść, wspólnotowość, siostrzeństwo. Od 2009 r. tańczy w kręgu. Od pięciu lat współprowadzi Krąg Kobiet. Odbyła roczne spotkanie z Matkami Klanowymi i Krąg Czarnych Kobiet. Brała udział w wielu warsztatach głosowych i śpiewaczych. Regularnie śpiewa z małą grupą kobiet dla przyjemności. Tworzy obrazy i kolaże, pracuje z gliną. Wzięła udział w „Strefie szeptów” Joanny Grabowieckiej-Świerszcz.

Zapraszamy! Wstęp wolny!

[Zasady rozpowszechniania wizerunku uczestników wydarzeń odbywających się w Bibliotece Śląskiej](#)
